

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Floremundi Raemundi V. Cl. Olim Consiliarii Regis
Galliarvm Ex Calviniano Catholici Synopsis Omnium hujus
temporis Controversiarum tam inter Lutheranos,
Calvinistas quam alios plurimos. Sive Historia ...**

Raemond, Florimond de

Coloniae Agrippinae, 1655

III. Consuetudo & ceremoniae Ecclesiasticae excommunicationis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10880

nem tam suæ ipsius existimationi quam vniuersæ Ecclesiæ injuriam faceret demonstrat, qui sinu suo tam venenatam aleret viperam, quæ lethali morsu mox ipsum esset confectura. *Qui*, ait quodam loco Papa Urbanus, *alterius defendit errorem, detestabilior est eo ipso qui errat: ut qui malitiam eius fouet, & plagas tendit quibus alij capiuntur.* Lutherus ijs, quas ad Pontificem dederat litteris, plurima verba honorifica immiscuerat; tandem vero ita concludit: *Pater sancte, inquit, Quantum ad renouationem eius quod dixi aut scripsi, ne quaeso, quisquam cogere me presumat, nisi Ecclesia causam multo maioribus quam antea turbis inuoluere, ac rem plane exulcerare velit. neque enim ad interpretandum Dei verbum ullam ego legem vel auctoritatem recipere decreui.* Suum scilicet vnus caput ac cerebrum pro Delphico oraculo & veritatis norma habebat. Vide, quæso, extremam hominis superbiam & vanitatem, qua superbiam parens eum inflauerat! Saxoniam Dux acceptis à Pontifice litteris, se excusauit, dicens, *Sanctitatis sue. Nuncio minime è re visum fuisse ut Lutherus Saxoniam excederet, ne alibi, vti aiebat, multo plus mali daret, idque quod vno iam loco includeretur, vbiq; disseminaret.* Sed hoc profecto imprudens fuit & perniciosum Militij consilium. Quis enim Lutherum à Saxoniam Duce eiectum recipere ausus fuisset? Credibile sane est, eum paullatim in eas angustias redigi potuisse, vt relicta Germania ad Bohemos fuerit transfugiturus. Et hoc quidem ille asylum seu receptum sibi ipse destinarat, vt non semel postea ex eo, primam hanc suam fortunam commemorante, auditum fuit. Sed quem fauorem ab Hassitis expectare poterat. quos ille hæreticos appellando, non mediocriter offenderat? Et quemadmodum Caroli V. Imperatoris merus Germania; sic Ferdinandi, Bohemia eum fuerat expulsurus: nec quidquam aliud reliquum futurum erat, quam vt nullibi reperta secura statione, in Turciam profugeret. Fridericus Dux quamuis Pontifici obtemperaturum se simularet, Lutherum tamen tanto plus animabat ac sustentabat, quanto magis alios in exitium eius consentire animaduertebat. Ex quo factum est, vt Papa ad extremam descendere remedium, eoq; gladio vt coactus sit, cuius virtus reliqua arma temporalia & humanarum virium instrumenta tanto plus superat, quanto vis supernaturalis inferioribus his rebus dignitate ante-

cellit: Gladio, inquam, quem ille ab omnipotenti Dei manu accepit; vel Fulmine potius spirituali, vt Cyprianus appellat, quo Ecclesia non minus, quam naturali fulgure aer, purgatur. (a) atque hæc fere Anno 1519. gesta fuerunt. seq. vero An. 1520. 4. Ian. Ioannes Episc. Misnenfis Lutheri libros damnauit, & Lutherus passim hominum fauores minis, dolis blanditijsq; captauit.

III. Vetus est Christianæ Ecclesiæ consuetudo, vt contra omnes hæreticos, schismaticos & alios rebelles formidabilis Excommunicationis sententia pronuncietur. Id quod singulis annis feria quarta sacre hebdomadæ fieri solet: qua Pontifex, peracto sacro, Pontificali habitu indutus, comitante vniuerso clericorum ordine, in sublimem quendam Ecclesiæ S. Petri locum ascendit, vnde in amplissimam subiectam aream, in qua innumerabilis cum hominum cuiuscumque nationis multitudo conuenit, est prospectus. Ibi duo vtrimque ad Pontificis stantes latera, Bullam quæ *In Coena Domini* appellatur, vnus Latina, alter Italica lingua conceptam prælegunt; cui inserta sunt nomina omnium hæreticorum, schismaticorū, & aliorum qui ab Ecclesia recisi sunt, quos certis verbis & cæremonijs Papa de nouo excommunicat & anathematizat. Quo facto, idem flammam ardentem proicit, in signum maledictionis. Anathema (b) vero quo Ecclesia rebelles ab obedientibus separat (quæ est maxima omnium in Monarchia Ecclesiastica pœna, & mors animæ, vt S. Aug. (c) loquitur figura est eius separationis quæ in extremo iudicio futura est. Quod enim corpori vetus, idem noua Lex animæ statuit supplicium, vt idem inquit. Tum etiam candelæ extinguuntur; quo tenebræ damnatis præparatæ significantur. Igne enim animarū, quæ in cælis viuunt, significatur immortalitas: quod is naturaliter sursum ad cælos tamquam centrum suum feratur: & corporibus etiam abreptis, animæ nihilominus in magno illo, & æterno igne, omnis lucis inexhausto fonte, felices viuant. Per ignem quoque fides nostra viua & feruens figuratur. Atque hanc ob causam apud primos Christianos etiam medio die Episcopis flammæ ardentes præferebantur (vt Nicephorus (d) & Suidas in vita Fulgentij Africani Episcopi testantur) vt olim quoque Imperatori-

bus
a Vide Glycam parte 4. Annal. de punitione excommunicati. Nau. c. 17. b Tertullianus in Apolog. c Augustin. in Deuter. q. 59. d Vlenberg. in Vita Cap. 5. c Lib. 107.

bus Romanis. Cuius rei causam aut originem doctissimus Lipsius in Commentarijs suis ad iv. librum Aonali. Taciti nullam aliam se reperire posse ait, quam id quod ab Herodiano post Antoninorum sæculum notatur. Et eandem forte ob causam Ducibus Venetorum per urbem euntibus tæda ardens olim fuit prælata. Lumina ergo, uti diximus, in hoc Actu extinguuntur, quum ut fides hæreticorum mortua, tum tristitia quam inde concipit Ecclesia, significetur: sicut e contra in publicis gaudijs & festiuitatibus eadem accendi solent, ut S. Chrysostomus ait (a) Hinc etiam apud nos in iisdem ignes publice excitari solent. Licet autem Lutheri hoc eodem modo in maledictorum numerum relati candelæ extincta fuerit; hæresis tamen eius passim accensa indies magis magisque gliscibat: quod ille tam extrema desperatione, quam vindictæ contra Papam studio adactus, Deo, cælo & terræ bellum inferre constitisset.

IV. Videns ergo Lutherus nullam spem salutis sibi esse reliquam, neque vllam ad gratiam aut veniam receptam, nisi collum laqueo ipse præberet, omnem iram cum facibus euomere, ac tamquam rabiosus canis obuios quosque impetere cœpit, clamitans: *Vbi estis, ô Imperator & Principes? An tantam violentiam ferre potestis? Non vereamini, ô Romani Antichristi, ne lapides & ligna præ uestrarum blasphemiarum horrore sanguinem sudent? Ego si percam, exitium meum uestrâ ruinâ nobilitabo Idem omnes potentias cœlestes & terrestres ad sui defensionem contra Papam, ut appellabat, tyrannidem, euocabat, quem Christi olim Vicarium, iam Antichristum appellans; cui sua manu lethalem ictum se inflicturn minabatur. Mea, inquit, doctrina dominabitur; Papa vero cadet. Pacem recusauit: bellum ergo habeat. Videbimus uter prior lassus sit futurus, Papa an Lutherus. Fatum inenitabile Papam ad ruinam trahit, nec quisquam, ut Daniel dicit, in auxilium eius ueniet. Sic pseudopropheta hic vaticinabatur palam, clam vero angustijs animi exitum non videntis, luctabatur ita ut Wittebergæ insidias sibi paratus sciens, & gratiæ suæ in Aula Saxonis, ob læsôs petulante lingua nobiles viros, diffidens, & præfugio fulminis Roma imminente, de Transfugio ad Hussitas consilium cepit. à quo tamen consilio eum superuenientes è Franconia Nobilium aliquot literæ, reuocarunt, omnem opem spondentes fortunarum & corporum suorum obiectu. Complures existimabant, quemadmodum*

serpens virga facilius quam fuste occiditur; sic hæresin hanc leui potius quam tam graui & seuerâ, quamuis iusta censura potuisset extinguere. Et quemadmodum qui à Tarantulis morfi sunt, (b) tibiatarum cantu sanantur; sic hæresi infectos mansuetudine potius & lenitate ducendos, ac vincendos esse. Sed tam in hoc quam alijs ex euentu potius quam veritate iudicium fieri solet. Emunctæ patris scriptor Guicciardibus, *Melius forte futurum ait, si hominis huius fatuitas dissimulata initio & contemta fuisset, ut qua propria sponte in ventum & fumum fuerit abitura; quum e contra tot tantisque conatibus nihil aliud effectum sit quam quod malum longius latiusque proserpsit. Quanto enim plures quantoque acerbius Lutherum persequerentur, tanto illius causâ maiôr apud populum accedebat auctoritas & fauor, existimantem tantas ipsum persequutiones ob vitæ innocentiam & sanam doctrinam reformationem sustinere. Et certè consultius fuerat ei ignoscere; quemadmodum coruos excitare non molle ferens, quod hanc à Natura habeant vocem, recte Vespasianusaiebat, Non ægre ferendum esse, si homines quæ corde concepta habent, aliquando effundant, ne retenta aut repressa, cum maiori deinde periculo & damno erumpant, vel saltem ut quis quisque sit innotescat. Verum vniuersa consilia hominum, incerta sunt & timida.*

V. Cum igitur 14. Iunii Romæ publico decreto foribus S. Petri affixo damnati essent Lutheri 41 errores accusante Eckio, & damnationis sententia per eundem & Hieron. Aleandrum missos in Germaniam Commissarios publicaretur (c) Lutherus incredibili Papæ æstuans odio, quod ab eo Sathanæ esset traditus, multo quam vnquam antea acrius insanire & furere cœpit; certus iam extrema omnia moliri. Quod ipsum in libello ad comitæ Ratisbonensiam missio præse fert, omnium turbarum causam in sanctissimum Patrem (sic per ludibrium eum appellat) à quo excommunicatus & diabolo esset traditus, conferendo; seipsum vero excusando, ut cui omnium, vndiquaque stilis & calamis imperito, extrema se defendendi imposta fuerit necessitas. Vbi vero accepit libros suos publicè crematos (quasi ijs abolitis, omnis Lutherana hæreseos memoria vnâ foret interitura) ipse quoque Iuris Canonici libros, ut & Leonis X. Bullam, inaudita tam vilis monachi audacia, conuocatis ad hoc

G 3

a Hom. 20 ad pop. Antioch. b P. Athan. Kircher in Magne, c Vlenberg cum A. A. suis, cap. 5. Brousius An. 1520